

Fragments del discurs d'En Cambó a Girona

Senyores i senyors:

Moments són aquests de fonda preocupació per a tots. La humanitat entera sent el trasbals d'aquesta commoció històrica. Després d'uns quants anys de lluitar amb el màxim idealisme durant la guerra han vingut uns temps en què els homes han emprés una lluita salvatge pel màxim benestar, i una corrent intens de materialisme fa sotraquejar la civilització.

Avui, la lluita pren un aire d'extrema ferocitat. Passa en aquesta lluita en què perillen les idealitats, el què passa quan hi ha l'imminència d'un naufragi, que les persones més correctes, les persones més mirades i més ben educades, senten sobreposar-se en elles l'instint egoista i són les que cometten les majors brutalitats i les màximes violències.

Avui, senyors, la preocupació del present és tan intensa, que si anessiu als països bel·ligerants, quedarieu sorpresos. Ningú es recorda allí de la victòria ni dels esforços que ha costat assolir-la, i els ideals esmerçats per a enfortir-la semblen esvaïts per les preocupacions dels moments presents.

I en els països vençuts no tenen temps de odiar el vencedor, tanta és també la preocupació del present que domina.

Sembla que sols hi ha en el món un país que no sent aquesta commoció immensa; sembla que no més hi ha un arbre en tot el bosc que no es mou a l'impuls de les ventades. Si llegiu els discursos dels capdavaners de la política de Madrid, observareu que estan tan llunyans de la realitat del present que fan l'efecte d'una família que està completament tranquil·la quan la casa tremola. (Aplaudiments.)

Catalunya sí que tremola; Catalunya sí que

se sent agitada, a Catalunya sí que branden els ideals, i aixó, senyors, és senyal de vida. Quan sobrevenen ventades, tots els arbres tremolen; els que no tremolen són els arbres morts. (Aplaudiments.)

Cal reconèixer, senyors, que la crisi mundial afecta a Catalunya i afecta els seus ideals, com afecten les coses vives.

Els que tenim la fortuna d'haver lligat el nostre esperit a una concepció no creada pels homes, sabem que aquesta concepció subsistirà. Canvien les coses creades pels homes, com canvien les modes i els estils arquitectònics, i queda permanent el que ha creat Déu, com la forma dels arbres. Passarien damunt de la nostra civilització les onades més furioses; i l'endamá, quedarien ciutadans catalans que parlarien en català i aixó sols els recordaria que són catalans, que formen una pàtria i que... (Un immens esclat d'aplaudiments no deixa sentir el final del període.)

Peró nosaltres, que no som contemplatius, que som una acció, convé que fixem les posicions que hem d'ocupar, i que determinem la conducta a seguir, i que ens fem una pregunta. En aquests moments, ara, que s'obre el Parlament, nosaltres, els homes de la Lliga Regionalista, hem d'actuar exclusivament com a nacionalistes, hem de fer exclusivament la afirmació de l'autonomia integral, o hem de abraçar conjuntament els altres problemes?

Jo vos dic, senyors, que, si atenent les conveniències personals, i éxits transitoris i fàcilment assequibles, ens desinteressem de tots els problemes i no fem més que l'afirmació de que som catalans, aixó serà una posició, però tinc el deure de dir que la crec fonda-ment equivocada.